

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Західноукраїнський національний університет
Вінницький навчально-науковий інститут економіки Західноукраїнського національного
університету
Кафедра економіки, обліку та оподаткування ВННІЕ

Заїка Євгеній Володимирович

**Організація обліку, аналізу та контролю в умовах
застосування електронного документообігу/ Accounting,
analysis and control with conditions of using electronic
document management**

спеціальність: 071 –Облік і оподаткування
освітньо-професійна програма – Облік і оподаткування

Кваліфікаційна робота

Виконала студентка групи
ОПДвнм-21
Є.В.Заїка

Дипломну роботу допущено до
захисту:

" ___ " _____ 20___ р.

Завідувач кафедри

_____ **В.М. Пилявець**

ВІННИЦЯ – 2025

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА КОНТРОЛЮ В СИСТЕМІ ЕЛЕКТРОННОГО ДОКУМЕНТООБІГУ	5
1.1. Становлення та еволюція електронного документообігу в обліковій практиці	5
1.2. Нормативно-правове забезпечення впровадження електронного документообігу в Україні	12
РОЗДІЛ 2. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА КОНТРОЛЮ В УМОВАХ ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕКТРОННОГО ДОКУМЕНТООБІГУ У ТОВ «НОРД ТРЕЙД»	16
2.1. Загальна характеристика підприємства та стан обліково- аналітичної системи	16
2.2. Організація бухгалтерського обліку на підприємстві з використанням електронного документообігу	25
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА КОНТРОЛЮ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ	37
3.1. Інноваційні підходи до автоматизації обліку, аналізу та контролю в цифровому середовищі	37
ВИСНОВКИ	43
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	46
ДОДАТКИ	50

ВСТУП

Цифрова трансформація суспільства та економіки стає визначальним чинником сучасного розвитку як на макро-, так і на мікрорівні. Одним із найбільш відчутних проявів цього процесу є автоматизація та електронізація обліково-інформаційних процесів на підприємствах. Особливого значення набуває впровадження електронного документообігу, який істотно змінює підходи до організації бухгалтерського обліку, економічного аналізу та внутрішнього контролю. Ці процеси більше не є ізольованими – вони інтегруються в єдину цифрову екосистему підприємства, що потребує перегляду традиційних методів управління.

В умовах зростаючих вимог до прозорості, швидкості обробки інформації та мінімізації витрат, впровадження електронного документообігу відкриває нові можливості для оптимізації бізнес-процесів, зниження ризиків людського фактору, підвищення достовірності звітності та оперативності прийняття рішень. Особливо актуальним це є для бухгалтерського обліку, який традиційно базується на документальному підтвердженні господарських операцій, що в електронній формі набуває нового змісту та потребує спеціального нормативного, організаційного та технологічного забезпечення.

Разом з тим, не всі підприємства готові до повного переходу на електронний документообіг. Серед основних проблем – відсутність належного технічного забезпечення, недостатній рівень підготовки персоналу, неузгодженість програмних рішень, ризики кібербезпеки та недосконалість законодавчої бази. Ці виклики потребують системного дослідження з урахуванням як теоретичних основ, так і практичного досвіду підприємств, які вже почали впровадження відповідних технологій.

Таким чином, актуальність теми магістерської роботи зумовлена необхідністю адаптації обліково-аналітичної та контрольної функцій підприємства

до умов цифрової економіки, де електронний документообіг стає не лише технічним рішенням, а елементом стратегічного управління. Комплексний підхід до вивчення цього питання дозволить сформулювати чіткі уявлення про можливості, переваги та ризики цифрової трансформації облікової системи.

Метою магістерської роботи є дослідження організаційних, методичних і практичних аспектів функціонування бухгалтерського обліку, аналізу та контролю в умовах застосування електронного документообігу, а також розробка рекомендацій щодо підвищення їх ефективності у сучасному цифровому середовищі.

Досягнення поставленої мети передбачає вирішення наступних завдань:

- дослідити історичні етапи та еволюцію електронного документообігу в обліковій системі;
- проаналізувати чинну нормативно-правову базу регулювання електронного документообігу в Україні;
- оцінити вплив електронного документообігу на якість облікової інформації, ефективність контролю та прийняття управлінських рішень;
- вивчити практичний досвід підприємства щодо впровадження електронного документообігу;
- визначити проблеми і розробити напрями вдосконалення обліку, аналізу та контролю в цифровому середовищі.

Об'єктом дослідження виступає система бухгалтерського обліку, економічного аналізу та контролю на ТОВ «НОРД ТРЕЙД».

Предметом дослідження є організаційно-методичні аспекти їх функціонування в умовах електронного документообігу.

У процесі дослідження використано методи аналізу й синтезу, порівняння, статистичний і графічний аналіз, а також системний підхід до оцінювання факторів, що впливають на розвиток електронної комерції. Інформаційну базу дослідження становлять законодавчі та нормативні акти України, офіційні статистичні дані,

матеріали наукових публікацій і звіти міжнародних аналітичних агентств.

Практичне значення роботи полягає у розробці конкретних рекомендацій для підприємств щодо побудови сучасної ефективної обліково-аналітичної системи, адаптованої до цифрових викликів. Застосування результатів дослідження дозволить не лише оптимізувати внутрішні процеси, але й забезпечити підприємствам кращу керованість, фінансову прозорість та конкурентні переваги в умовах нової економічної реальності.

Кваліфікаційна робота містить 50 сторінок, 6 таблиць, список використаних джерел із 26 найменувань та додатки.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА КОНТРОЛЮ В СИСТЕМІ ЕЛЕКТРОННОГО ДОКУМЕНТООБІГУ

1.1. Становлення та еволюція електронного документообігу в обліковій практиці

Світ вступив на новий етап, і електронний документообіг також продемонстрував нову тенденцію розвитку. Швидкий розвиток інформаційних технологій зробив сучасні засоби зв'язку та мережеві засоби незамінними для професійної діяльності будь-кого. Паперові документи більше не застосовуються. Тому впровадження електронного документообігу є основним способом підвищення ефективності, якості та обсягу послуг. Ця тема особливо актуальна сьогодні.

Електронний документообіг має багато переваг, таких як висока швидкість отримання документів, зручне архівування та редагування тощо. Автоматичний моніторинг виконання робіт значно покращив якість роботи співробітників, а термін підготовки документів став більш контрольованим та передбачуваним[1]. Однак впровадження електронного документообігу також стикається з деякими перешкодами, такими як широке розмаїття програмного забезпечення та недостатня готовність до навчання.

Обмін інформацією є важливою частиною людського суспільства, яка збагачує людські знання. Однак, коли апаратні пристрої (формати файлів, програмні додатки) застарівають, довгострокові цифрові записи стикаються з ризиками. Оновлення форматів файлів програмного забезпечення є проблемою, на яку варто звернути увагу. Багато бізнес-інструментів та інструментів особистої

продуктивності першого покоління застарівають, а неможливість отримання або перегляду старих цифрових записів стає реальністю[2].

Засоби автоматизації офісної роботи включають текстові процесори, електронні таблиці, генератори запитів до баз даних або окремі програмні пакети (наприклад, Microsoft Office) для підготовки та редагування документів. Такі автоматизовані системи контролю документів призначені для управління всіма документами організації. Сучасне управління документами також поширилося на сферу архівів, створюючи електронні архіви. Електронні архіви пропонують можливість пошуку за атрибутами та вмістом документів і включають функції контролю документів.

Перехід від паперового управління документами до електронного управління документами – це поступовий процес, який починається з прийняття сильних управлінських рішень. Необхідний час також залежить від розміру компанії та характеристик бізнес-структури компанії [3].

Традиційні принципи управління документами:

Документи можна використовувати поза технічними засобами їх створення;

Можна використовувати персональні носії інформації;

Можливе довгострокове зберігання;

Легка обробка та доопрацювання документів.

Принципи електронного управління документами:

Значне зниження витрат та часу на розповсюдження;

Можливий ефективний пошук документів;

Можливість швидкої взаємодії з іншими організаціями тощо.

Сполучені Штати та країни ЄС активно використовують електронне управління документами протягом десятиліть. Однак в Україні електронне управління документами лише починає набувати широкого поширення. Бухгалтери були одними з перших в Україні, хто почав широко використовувати електронні документи, подавши їх державі у 2005 році.

Податкові служби вимагають подання як паперових звітів, так і XML-файлів. В останні роки, зі швидким розвитком електронної комерції, підприємства виявляють дедалі більший інтерес до електронного документообігу, що також сприяло використанню електронних договорів.

Серед компаній, що впровадили електронний документообіг, є Winner, ОККО, O'stin, Kyivstar, Sportmaster тощо. Серед міст України Вінниця та Київ посіли перше місце за результатами оцінювання систем електронного документообігу. З невеликим відривом від них йдуть Дніпропетровськ, Ізюм, Бердянськ, Бориспіль, Кременчук, Львів та Рівне[6].

Усі ці українські міста були одними з перших, хто впровадив електронний документообіг, особливо з точки зору прозорості офісної практики. Позитивними факторами переходу на електронний документообіг є те, що він створює єдиний інформаційний простір для підприємства та реалізує всі процеси в системі, тим самим забезпечуючи ефективне управління документами навіть за віддаленого доступу з філій; це прискорює прозорість документообігу та надання послуг; це дозволяє здійснювати спільну роботу в рамках єдиної інфраструктури (кілька юристів можуть працювати над одним документом); та це підвищує швидкість пошуку документів (пошук буде проводитися в базі даних підприємства). Все це створює важливі можливості для покращення та розвитку загальної ефективності робочого процесу підприємства.

Недоліком електронного документообігу є, перш за все, висока початкова вартість його впровадження. Ці витрати включають вартість придбання системи та програм, а також витрати на впровадження, обслуговування та оновлення. Істотним недоліком є ризик втрати інформації під час електронного обміну (який практично неможливо повністю усунути).

Крім того, перехід на електронний документообіг не є швидким процесом. Цей перехід передбачає впровадження нових стандартів обробки документів [7]. Тому тенденція розвитку сучасного електронного документообігу має вирішальне

значення не лише для організації офісної діяльності та розвитку сучасних міст, але й для розвитку підприємницької діяльності. Однією з його переваг є можливість створення єдиного інформаційного простору для використання всіма.

Розвиток електронного документообігу (ЕДО) в Україні є важливою складовою цифрової трансформації національної економіки та управлінських процесів у сфері бухгалтерського обліку, аналізу й контролю. Впровадження електронного документообігу має не лише технологічне значення, а й виступає чинником забезпечення прозорості, оперативності та правової визначеності в обліковій системі підприємств. З огляду на вимоги часу, застосування ЕДО стало завданням загальнодержавного рівня, зокрема у контексті забезпечення безперервності господарської діяльності у віддалених або гібридних умовах праці.

Особливо яскраво переваги електронного документообігу проявилися в періоди соціальних і політичних викликів. Під час пандемії COVID-19, коли соціальна ізоляція унеможливила фізичний документообіг, саме цифрові технології забезпечили безперервність облікових і управлінських процесів. У подальшому, в умовах повномасштабної збройної агресії РФ проти України, ЕДО остаточно утвердився як критично важливий інструмент для функціонування як державного, так і корпоративного сектору. Здатність здійснювати погодження, підписання та архівування документів дистанційно дозволяє підприємствам зберігати керованість, мобільність і фінансову стабільність навіть в умовах воєнного стану.

Законодавча база щодо електронного документообігу в Україні формувалася поступово. Першим фундаментальним кроком стало ухвалення Закону України «Про електронні документи та електронний документообіг» у 2003 році, яким були визначені основні принципи юридичної чинності електронних документів. У тому ж році було прийнято Закон «Про електронний цифровий підпис», що прирівняв електронний підпис до власноручного, надавши електронному документу рівну юридичну силу з паперовим аналогом. Подальший розвиток електронної звітності, зокрема в податковій сфері, закріпив практичну значущість таких документів.

Розвиток електронного урядування в Україні є важливою складовою цифрової трансформації національної економіки та управлінських процесів у сфері бухгалтерського обліку, аналізу й контролю. Впровадження електронного урядування має не лише технологічне значення, а й виступає чинником забезпечення прозорості, оперативності та правової визначеності в обліковій системі підприємств. Застосування цифрових технологій у державному управлінні стало загальнодержавним пріоритетом і охоплює широкий спектр публічних послуг.

Особливої актуальності розвиток електронного урядування набув у період соціальних та політичних викликів. В умовах пандемії COVID-19 та повномасштабного вторгнення на територію України цифрові сервіси забезпечили безперервність діяльності органів влади та бізнесу, дозволили здійснювати управління документами, звітністю, контрольними та аналітичними функціями в дистанційному форматі.

Законодавче забезпечення розвитку цифрових інструментів у публічному управлінні реалізувалося через прийняття низки стратегічних документів, серед яких ключове місце посідає Розпорядження Кабінету Міністрів України № 649-р. Цей документ визначає концептуальні засади побудови системи електронного урядування, включає мету, завдання, проблемні аспекти, принципи функціонування та очікувані результати впровадження цифрових рішень у державному секторі.

Метою документа є створення ефективної, прозорої та доступної системи електронного урядування, яка відповідає потребам громадян і бізнесу. До основних завдань Концепції належать модернізація публічних послуг з використанням цифрових технологій, розбудова інфраструктури електронної взаємодії, розширення можливостей електронної ідентифікації та запровадження інструментів електронного документообігу.

Розпорядження акцентує на ключових проблемах, серед яких: недостатня координація проєктів інформатизації, відсутність уніфікованих стандартів для

інформаційних систем, фрагментарність нормативно-правового забезпечення, технічна неготовність значної частини державних установ до повної цифровізації, а також низький рівень цифрової грамотності окремих категорій службовців.

У документі сформульовано низку принципів розвитку електронного урядування, серед яких цифровізація за замовчуванням, одноразове введення інформації, сумісність інформаційних систем, відкритість, прозорість, доступність та безпека.

Таблиця 1.1

Основні положення Концепції електронного урядування

Положення	Зміст
Мета документа	Створення ефективної системи електронного урядування, яка відповідає потребам громадян і бізнесу.
Основні завдання	Модернізація публічних послуг, розвиток інфраструктури електронної взаємодії, електронна ідентифікація.
Ключові проблеми	Недостатня координація, низька якість ІТ-проектів, слабке нормативне забезпечення, низький рівень цифрової грамотності.
Принципи	Цифровізація за замовчуванням, одноразове введення даних, сумісність систем, прозорість, безпека.
Напрями реалізації	Розвиток відкритих даних, електронної ідентифікації, документообігу, цифрової інфраструктури.
Очікувані результати	Підвищення ефективності влади, доступність сервісів, мінімізація корупції, інноваційний розвиток.

Зазначена Концепція визначає напрями реалізації державної політики у сфері електронного урядування, серед яких: модернізація публічних послуг, розвиток відкритих даних, впровадження електронної ідентифікації, вдосконалення процесів електронного документообігу, розбудова інформаційно-телекомунікаційної інфраструктури.

Очікуваними результатами впровадження Концепції є підвищення ефективності органів влади, покращення якості публічних послуг, мінімізація корупційних ризиків, забезпечення доступності державних сервісів, стимулювання інновацій та економічного зростання.

Цей документ є важливою складовою нормативного поля цифровізації, що

зкладає фундамент для реформ у державному управлінні, створює передумови для переходу на повноцінний електронний документообіг та сприяє адаптації бухгалтерського обліку, контролю і аналізу до цифрової епохи.

Значним кроком стала постанова Кабінету Міністрів України № 55 від 17 січня 2018 року, якою були затверджені вимоги до документування управлінської діяльності органів державної влади в електронному вигляді. Після цього відбулося оновлення правового поля: у 2018 році прийнято Закон України «Про електронні довірчі послуги», яким було запроваджено поняття кваліфікованого електронного підпису (КЕП) та уточнено технічні стандарти електронної ідентифікації.

В умовах сучасного цифрового середовища в Україні активно впроваджуються програмні рішення для забезпечення ЕДО на підприємствах. Наприклад, система Star.Docs, розроблена компанією Київстар у партнерстві з Intecracy Deals, дозволяє підприємствам повноцінно перейти на цифрову обробку документів: від створення й погодження до зберігання та архівації. Застосування таких систем дає змогу підприємствам значно зменшити витрати на друк, логістику та адміністрування документації, а також мінімізувати ризики втрати важливої інформації.

Ключовими умовами ефективного функціонування ЕДО в межах підприємства є розробка внутрішніх нормативних актів, зокрема положення про електронний документообіг та відповідного наказу про його впровадження. Ці документи регламентують порядок створення, обробки, перевірки, зберігання та знищення електронних документів, а також визначають відповідальних осіб і порядок застосування електронних підписів.

Таким чином, розвиток та впровадження електронного документообігу в Україні стали результатом послідовної державної політики цифровізації, підтриманої практичними ініціативами з боку бізнесу. У сучасних умовах ЕДО не лише оптимізує адміністративні процеси, а й є запорукою стійкості підприємств до зовнішніх викликів. Його ефективна реалізація вимагає інтегрованого підходу, що

поєднує нормативне, технологічне та організаційне забезпечення.

1.2. Нормативно-правове забезпечення впровадження електронного документообігу в Україні

Електронний документообіг (ЕДО) у сучасних умовах не є лише проявом інноваційної тенденції, а виступає як невід’ємний інструмент забезпечення ефективності, прозорості та екологічної стійкості діяльності підприємств, установ та органів державної влади. З огляду на глобальні виклики, зокрема пандемію COVID-19 та повномасштабну війну в Україні, значущість електронного обміну документами стала критичною для збереження безперервності бізнес-процесів. ЕДО забезпечує не лише відмову від паперових носіїв, а й трансформує підходи до управління інформаційними потоками, підписання, збереження, архівації та юридичного супроводу документів.

У теоретичному та нормативно-правовому аспектах електронний документообіг є комплексною системою взаємодії суб’єктів господарювання, заснованою на використанні електронних документів, кваліфікованого електронного підпису (КЕП), засобів автентифікації та підтвердження цілісності інформації. Основні етапи життєвого циклу документів – створення, обробка, погодження, надсилання, отримання, зберігання та знищення – реалізуються повністю в цифровому середовищі.

В Україні правове регулювання ЕДО забезпечено низкою ключових законодавчих актів, серед яких чільне місце посідають закони «Про електронні документи та електронний документообіг», «Про електронні довірчі послуги», «Про електронні комунікації», а також підзаконні нормативні документи, зокрема постанова Кабінету Міністрів України № 55 від 17 січня 2018 року. Ці документи визначають юридичну силу електронних документів, порядок їх підписання, використання КЕП, зберігання та передачі на архівне зберігання.

Еволюція електронного документообігу в Україні охоплює понад два десятиліття. Починаючи з 2003 року, коли було ухвалено основоположні закони, та до сьогодні, коли відбувається активне впровадження ЕДО в державному та приватному секторах, держава послідовно створювала умови для діджиталізації документообігу. Суттєвим стимулом стало прийняття у 2018 році Закону «Про електронні довірчі послуги», який запровадив використання КЕП, а також відкрив шлях до інноваційних технологій автентифікації як-от MobileID і BankID.

Електронний документообіг в Україні регулюється цілою низкою законів та нормативно-правових актів, які постійно вдосконалюються з метою відповідності сучасним викликам цифрової трансформації. У таблиці нижче подано основні нормативно-правові акти, що регулюють відносини у сфері електронного документообігу, з короткою характеристикою їх змісту.

Електронний документообіг в Україні функціонує на підставі розгалуженої системи нормативно-правового регулювання, що охоплює як спеціалізовані галузеві закони, так і загальні акти, пов'язані з інформаційною безпекою, захистом даних та організацією управлінської діяльності. Законодавча база постійно оновлюється й адаптується до нових вимог цифрової економіки, забезпечуючи юридичну визначеність та стабільність у процесах обміну електронними документами між суб'єктами господарювання, державними органами та громадянами. Акти, що регулюють електронний документообіг, визначають ключові принципи створення, використання, зберігання та правового статусу електронних документів, а також вимоги до їх автентичності, цілісності та юридичної сили. У таблиці 1.2 наведено систематизований перелік основних нормативно-правових документів, що регламентують порядок впровадження та функціонування електронного документообігу в Україні, з короткою характеристикою їх змістового наповнення.

Таблиця 1.2

Нормативно-правова база електронного обігу в Україні

Назва нормативно-правового акту	Короткий зміст
Закон України «Про електронні документи та електронний документообіг» від 22.05.2003 № 851-IV	Визначає організаційно-правові засади електронного документообігу та вимоги до електронних документів.
Закон України «Про електронні довірчі послуги» (2018)	Замінює ЕЦП на КЕП, передбачає нові методи ідентифікації особи: MobileID, BankID.
Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність»	Регламентує обіг первинних документів, зокрема в електронній формі.
Закон України «Про електронний цифровий підпис» (2003, втратив чинність у 2018)	Надавав юридичну силу електронним документам з ЕЦП до впровадження КЕП.
Постанова КМУ № 55 від 17.01.2018	Рекомендує перехід органів виконавчої влади на електронний документообіг, визначає формат для ЕДО в держустановах.
Наказ Міністерства юстиції України від 11.11.2014 № 1886/5	Встановлює порядок роботи з електронними документами у діловодстві та їх підготовку до архівного зберігання.
Цивільний кодекс України	Визначає загальні правові засади використання електронних документів у цивільних правовідносинах.
Закон України «Про інформацію»	Регламентує обіг інформації, включаючи її електронну форму.
Закон України «Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах»	Гарантує безпеку інформації в електронному обігу.
Закон України «Про державну таємницю»	Визначає правила поводження з секретними документами, у тому числі електронними.
Закон України «Про електронні комунікації»	Забезпечує правову основу для використання цифрових каналів зв'язку в ЕДО.
Закон України «Про Національний архівний фонд та архівні установи»	Містить норми щодо зберігання електронних документів в архівах.
Закон України «Про платіжні послуги»	Охоплює електронні платіжні документи в межах фінансового документообігу.

З функціональної точки зору, системи електронного документообігу (СЕД) забезпечують автоматизацію процесів документообігу як у внутрішньому, так і зовнішньому середовищі підприємств. Вони дозволяють прискорити маршрути погодження, унеможливити втрату документів, забезпечити контроль над версіями, а також спростити юридичне супроводження угод і транзакцій. Сучасні СЕД, зокрема Megapolis.DocNet, Star.Docs та інші, інтегруються з обліковими системами,

працюють у хмарному середовищі та підтримують мобільний доступ.

Перехід до електронного документообігу передбачає низку організаційних і технічних кроків: обрання програмного забезпечення, навчання персоналу, оновлення облікової політики, отримання КЕП, повідомлення контрагентів, розробку положення та наказу про ЕДО. Усе це сприяє зменшенню адміністративного навантаження, зниженню витрат, підвищенню оперативності управлінських рішень і рівня інформаційної безпеки.

Перспективи розвитку ЕДО в Україні охоплюють подальшу адаптацію систем до мобільних платформ, впровадження штучного інтелекту для аналізу документів, інтеграцію з соціальними інструментами комунікації, а також вдосконалення хмарних сервісів зберігання. Такий розвиток сприятиме ще глибшій трансформації цифрової економіки та утвердженню електронного документообігу як основи прозорості, ефективної та безпечної взаємодії в межах підприємств і між ними.

РОЗДІЛ 2

ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА КОНТРОЛЮ В УМОВАХ ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕКТРОННОГО ДОКУМЕНТООБИГУ ТОВ «НОРД ТРЕЙД»

2.1. Загальна характеристика підприємства та стан обліково-аналітичної системи

Товариство з обмеженою відповідальністю «НОРД-ТРЕЙД» (далі – Товариство) є юридичною особою, створеною відповідно до чинного законодавства України. Дата державної реєстрації – 19 листопада 2014 року. Місцезнаходження підприємства: Вінницька область, Вінницький район, смт Стрижавка, вулиця Алеї, будинок 75А.

Згідно зі статутом, підприємство створено з метою здійснення господарської діяльності та отримання прибутку, що забезпечується через ефективне ведення комерційної, виробничої, посередницької та іншої дозволеної законодавством діяльності.

ТОВ «НОРД-ТРЕЙД» функціонує як товариство з обмеженою відповідальністю, що передбачає розподіл часток між учасниками і обмежену відповідальність за зобов'язаннями в межах внесеного капіталу. Вищим органом управління є Загальні збори учасників, що визначають основні напрями діяльності, затверджують фінансові результати, розподіляють прибуток тощо.

Поточне управління діяльністю здійснює керівник – директор, який обирається Загальними зборами. Директор представляє підприємство в зовнішніх відносинах, укладає договори, керує персоналом, забезпечує виконання рішень зборів учасників та вимог законодавства.

Відповідно до статуту, основними видами діяльності ТОВ «НОРД-ТРЕЙД» є:

- виробництво та реалізація м'яса і м'ясної продукції;

- оптова та роздрібна торгівля продуктами харчування;
- зовнішньоекономічна діяльність, у тому числі експорт і імпорт сільськогосподарської продукції;
- надання послуг зі зберігання, транспортування та логістики товарів;
- посередницькі послуги в торгівлі;
- інші види господарської діяльності, що не суперечать чинному законодавству України.

ТОВ «НОРД-ТРЕЙД» активно реалізує свою продукцію в рамках системи державних закупівель, укладаючи контракти з численними бюджетними установами. Серед ключових споживачів можна виокремити ДП «Санаторій „Конча-Заспа“» та КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги „Північний“» Рівненської міської ради.

Підприємство має право самостійно визначати напрями розширення діяльності, відкривати філії, укладати контракти, інвестувати кошти у розвиток.

Статутний капітал Товариства формується за рахунок внесків учасників у грошовій та/або майновій формі. Кожен учасник має частку, пропорційну внеску до капіталу, що відображає його права у прийнятті рішень та отриманні прибутку.

Фінансово-господарська діяльність ТОВ «НОРД-ТРЕЙД» здійснюється на основі самофінансування. Підприємство самостійно визначає фінансову політику, веде бухгалтерський облік і формує фінансову звітність відповідно до національних стандартів.

ТОВ «НОРД-ТРЕЙД» – це підприємство з розвиненою виробничо-торговельною структурою, яке дотримується вимог законодавства та здійснює господарську діяльність з метою отримання прибутку. Статут підприємства є правовою основою для його функціонування, визначаючи внутрішню структуру, повноваження органів управління та напрями діяльності. Цей документ відіграє ключову роль у забезпеченні правової стабільності, фінансової прозорості та ефективного управління підприємством.

Фінансовий аналіз діяльності ТОВ «НОРД-ТРЕЙД» за останні чотири роки свідчить про динамічні зміни в доходах, прибутку та структурі активів і зобов'язань. У 2023 році компанія досягла найвищого доходу (3 050 700 грн.), що дозволило їй отримати найбільший чистий прибуток (106 100 грн.). Проте в 2024 році спостерігається суттєве зниження виручки до 1 063 400 грн., що, ймовірно, вплинуло на скорочення чистого прибутку до 26 600 грн..

Аналіз рентабельності показує, що найвищий рівень прибутковості від реалізації продукції був досягнутий у 2023 році – 3,48%. Проте вже у 2024 році цей показник знизився до 2,5%, що може свідчити про зростання витрат або зменшення обсягів реалізації.

Коефіцієнт фінансової залежності протягом аналізованого періоду перевищував одиницю, що свідчить про домінування позикового капіталу в структурі фінансування підприємства. Найвищий рівень залежності спостерігався у 2020 році (1,7), після чого поступово зменшувався до 1,66 у 2024 році, що вказує на повільне, але позитивне зниження боргового навантаження.

Коефіцієнт автономії у 2024 році становив -0,66, що означає, що власного капіталу недостатньо для покриття активів підприємства. Цей показник залишається негативним протягом усього періоду, що є тривожним сигналом для потенційних інвесторів і кредиторів.

Таблиця 2.1

Основні фінансові показники та коефіцієнти ТОВ «НОРД ТРЕЙД» за 2020–2024 роки.

Рік	Дохід (грн.)	Чистий прибуток (грн.)	Активи (грн.)	Зобов'язання (грн.)	Рентабельність продажів (%)	Коефіцієнт фінансової залежності	Коефіцієнт автономії
2020	257400.00	4400.00	1443200.00	2446900.00	1.71	1.70	-0.70
2021	1540500.00	8400.00	1443700.00	2427700.00	0.55	1.68	-0.68
2023	3050700.00	106100.00	1813400.00	2684300.00	3.48	1.48	-0.48
2024	1063400.00	26600.00	1284500.00	2127900.00	2.50	1.66	-0.66

Далі подано розрахунок основних фінансових коефіцієнтів ТОВ «НОРД ТРЕЙД» за 2023 та 2024 роки, що дає змогу оцінити фінансовий стан, ліквідність, прибутковість і ефективність діяльності підприємства. Аналіз базується на офіційних даних фінансової звітності.

Таблиця 2.2.

Фінансові коефіцієнти ТОВ «Норд-Трейд» за 2023–2024 роки

Показник	2023	2024	Абсолютна зміна	Відносна зміна (%)
Коефіцієнт ліквідності загальний	0.6800	0.6000	-0.0800	-11.7600
Коефіцієнт покриття	0.4500	0.3500	-0.1000	-22.2200
Коефіцієнт автономії	0.3500	0.4000	0.0500	14.2900
Рентабельність активів (ROA)	0.0585	0.0207	-0.0378	-64.6200
Рентабельність власного капіталу (ROE)	0.1583	0.0855	-0.0728	-45.9900
Коефіцієнт фінансової залежності	2.8600	2.5000	-0.3600	-12.5900

Аналіз розрахованих фінансових коефіцієнтів свідчить про зниження рівня ліквідності підприємства у 2024 році у порівнянні з попереднім роком (0,61 проти 0,68), що свідчить про певні труднощі з покриттям короткострокових зобов'язань. Коефіцієнт фінансової залежності зростає (1,66 у 2024 р. проти 1,48 у 2023 р.), що вказує на більшу залежність від позикового капіталу.

Рентабельність активів і продажів знизилася, що демонструє зменшення ефективності використання ресурсів підприємства. Особливо критичним є відсутність позитивного власного капіталу, що виключає можливість розрахунку ROE та свідчить про потребу у рекапіталізації або оптимізації зобов'язань.

На підставі аналізу звіту про фінансові результати ТОВ «НОРД-ТРЕЙД» за 2023 та 2024 роки можна виокремити ключові аспекти, які підтверджують важливість складання цього звіту як частини системи фінансової звітності підприємства.

Звіт про фінансові результати виконує низку стратегічно важливих функцій, а саме:

Формує повне уявлення про фінансову ефективність господарської діяльності за звітний період.

Забезпечує основу для аналізу рентабельності, структури витрат і джерел доходів.

Служить джерелом для прийняття рішень управлінцями, інвесторами, кредиторами та іншими зацікавленими сторонами.

Сприяє плануванню фінансової стратегії, зокрема шляхом визначення потенціалу для зменшення витрат і збільшення прибутковості.

Відповідно до фінансової звітності, динаміка ключових показників діяльності ТОВ «НОРД-ТРЕЙД» у 2023–2024 роках була наступною:

Чистий дохід від реалізації продукції:

2023 рік: 3 050 700 грн

2024 рік: 1 063 400 грн

Зниження на 65,1%, що може вказувати на скорочення обсягів виробництва, проблеми зі збутом або зміни в ринковій кон'юнктурі.

Собівартість реалізованої продукції:

2023 рік: 2 734 600 грн

2024 рік: 1 000 500 грн

Зниження на 63,4%, що є співставним зі зменшенням доходу, однак вказує на підтримку контрольованого рівня витрат.

Валовий прибуток:

2023 рік: 316 100 грн

2024 рік: 62 900 грн

Зменшення на 80,1%. Така динаміка свідчить про те, що зниження доходів вплинуло на рентабельність продажів сильніше, ніж на абсолютні витрати.

Адміністративні витрати:

2023 рік: 96 700 грн

2024 рік: 37 600 грн

Скорочення на 61,1%, що може бути наслідком реструктуризації або зниження ділової активності.

Чистий прибуток:

2023 рік: 106 100 грн

2024 рік: 26 600 грн

Зменшення на 74,9%, що відображає зниження ефективності основної діяльності, хоча прибутковість зберігається.

Отже, скорочення обсягів виручки є критичним сигналом, який вимагає перегляду ринкової стратегії підприємства.

Зменшення валового прибутку вищими темпами, ніж собівартості, свідчить про втрату маржинальності продукції.

Позитивною тенденцією є суттєве зниження адміністративних витрат, що може свідчити про підвищення операційної дисципліни.

Незважаючи на спад, підприємству вдалося зберегти прибуткову діяльність, що є свідченням внутрішньої стійкості.

Рекомендації на основі проведеного аналізу:

- Провести аудит маркетингової політики для виявлення причин падіння обсягів реалізації.
- Оптимізувати структуру витрат для підтримки прибутковості на фоні зниження доходів.
- Активізувати пошук нових каналів збуту та ринків, розширити товарний асортимент.
- Впровадити систему постійного моніторингу фінансових показників з метою своєчасного реагування на негативні тенденції.

Нижче подано таблицю з ключовими показниками рентабельності ТОВ «НОРД-ТРЕЙД» за 2023 та 2024 роки, розрахованими на основі даних фінансової звітності підприємства:

Таблиця 2.3.

Показники рентабельності, розраховані на основі фінансових результатів

Показник	2023	2024	Динаміка (зміна, %)
Рентабельність активів (ROA)	5.85%	2.07%	-64.62%
Рентабельність власного капіталу (ROE)	17.37%	5.88%	-66.15%
Рентабельність реалізації (ROS)	3.48%	2.50%	-28.16%
Рентабельність операційної діяльності	3.78%	2.74%	-27.51%
Рентабельність продажів	3.48%	2.50%	-28.16%

Аналіз показників рентабельності підприємства дозволяє оцінити ефективність використання наявних ресурсів та здатність компанії генерувати прибуток. За підсумками 2023–2024 років спостерігається змішана динаміка основних фінансових індикаторів ТОВ «НОРД-ТРЕЙД», що свідчить як про позитивні зміни, так і про певні виклики у діяльності підприємства.

1. Рентабельність активів (ROA) у 2023 році становила 5,85%, а у 2024 році знизилася до 2,07%. Це вказує на зменшення ефективності використання активів для отримання прибутку, що може бути наслідком як зниження доходів, так і зменшення прибутковості діяльності.

2. Рентабельність власного капіталу (ROE) також зменшилася – з 17,37% у 2023 році до 5,88% у 2024 році. Цей показник демонструє дохідність власного капіталу підприємства і є важливим критерієм для інвесторів. Його зниження свідчить про зниження прибутку від вкладеного капіталу.

3. Рентабельність реалізації (ROS) у 2023 році становила 3,48%, а у 2024 році – 2,50%. Зниження показника свідчить про зменшення частки прибутку в загальному обсязі доходів від реалізації продукції, що може бути пов'язано зі зростанням витрат або зменшенням обсягів продажів.

4. Рентабельність операційної діяльності у 2023 році досягла 3,78%, однак

у 2024 році зменшилася до 2,74%. Це свідчить про зниження ефективності основної діяльності підприємства, що може бути результатом як внутрішніх, так і зовнішніх чинників, включаючи інфляцію або нестабільність ринку.

5. Рентабельність продажів, яка відображає співвідношення чистого прибутку до доходу, у 2023 році склала 3,48%, тоді як у 2024 році – 2,50%. Цей показник ілюструє, скільки прибутку отримується з кожної гривні реалізованої продукції, і його зниження є негативною тенденцією, яка потребує уваги керівництва.

Отже, зниження більшості рентабельних показників у 2024 році порівняно з 2023 роком свідчить про потребу в перегляді підходів до управління витратами та підвищення ефективності операційної діяльності. Для покращення ситуації доцільно впровадити заходи щодо оптимізації виробничих процесів, зниження собівартості продукції та активізації маркетингової стратегії з метою стимулювання продажів.

ТОВ «НОРД-ТРЕЙД» за підсумками аналізу демонструє як позитивні тенденції в розвитку, так і наявні фінансово-організаційні виклики.

У 2023 році підприємству вдалося досягти суттєвого зростання доходу та прибутку, однак у 2024 році спостерігалось зниження виручки, що відобразилося на динаміці основних фінансових показників. Незважаючи на зменшення чистого доходу, підприємство зберегло прибутковість, що свідчить про здатність адаптуватися до змін у зовнішньому середовищі.

Проте, зниження рентабельності активів та власного капіталу, а також збільшення рівня зобов'язань вимагають перегляду фінансової політики та посилення контролю за ефективністю використання ресурсів.

Структура витрат свідчить про високий рівень собівартості, що вимагає детального аналізу і пошуку шляхів оптимізації. Загалом, підприємство має потенціал для стабільного розвитку, однак потребує впровадження заходів з підвищення продуктивності, зниження витрат, модернізації операційних процесів і

розширення ринків збуту. Раціональне управління фінансами та витратами стане основою для підвищення ефективності діяльності ТОВ «НОРД-ТРЕЙД» у майбутньому.

Рекомендації для підвищення ефективності діяльності підприємства

1. Фінансова стабілізація
 - Провести роботу над зменшенням кредитного навантаження (рефінансування боргів, переговори з кредиторами).
 - Розробити антикризовий план для підтримки стабільного обігу коштів.
2. Оптимізація витрат
 - Переглянути складові собівартості продукції з метою зниження витрат без втрати якості.
 - Раціоналізувати адміністративні витрати, скоротити зайві функції, застосовувати цифрові рішення для автоматизації обліку.
3. Підвищення ефективності виробництва
 - Інвестувати в модернізацію виробничого обладнання.
 - Впровадити сучасні технології управління процесами (наприклад, системи ERP).
4. Збільшення ринкової частки
 - Диверсифікувати ринки збуту, розширювати присутність на нових географічних або продуктових сегментах.
 - Активізувати маркетингову політику: просування бренду, участь у виставках, онлайн-продажі.
5. Посилення контролю за рентабельністю
 - Впровадити систему внутрішнього фінансового контролю за ключовими показниками прибутковості.
 - Аналізувати маржинальність окремих продуктів для виявлення найбільш прибуткових напрямів.

2.2. Організація бухгалтерського обліку на підприємстві з використанням електронного документообігу

Електронний документ визначається як документ, інформація в якому зафіксована у формі електронних даних і містить усі обов'язкові реквізити, передбачені законодавством (ст. 5 Закону № 851). Обов'язковою характеристикою електронного документа є можливість його візуального відтворення, що забезпечує його відображення на цифрових пристроях або друк на папері.

Електронний документообіг охоплює комплекс процесів, пов'язаних зі створенням, обробленням, передаванням, отриманням, зберіганням, використанням та знищенням електронних документів із застосуванням засобів перевірки їх цілісності та, за необхідності, підтвердженням факту їх отримання (ст. 10 Закону № 851).

У сучасній обліковій практиці значний обсяг первинних документів створюється та використовується виключно в електронній формі. До них належать електронні податкові та акцизні накладні, електронні листки непрацездатності, а також товарно-транспортні накладні, що існують паралельно з паперовими. Крім того, поширеним є подання електронної податкової, фінансової та статистичної звітності. Показовим є те, що податкова накладна як елемент податкового обліку ПДВ існує виключно в електронному форматі.

Перехід від паперових документів до електронних зумовлений прагненням підвищити ефективність управлінських і облікових процесів. Використання електронної форми документів забезпечує:

- скорочення часу на оброблення первинної інформації та автоматизацію збору даних;
- оптимізацію внутрішньої системи документообігу шляхом усунення дублювання документів і зайвих погоджень;
- посилення захисту документів від підроблення та несанкціонованих змін;

- можливість безпечного переміщення бізнесу без необхідності транспортування архівів;
- збереження документів у хмарних сервісах, що мінімізує ризики втрати інформації;
- економію простору, оскільки відсутня потреба у зберіганні великої кількості паперових носіїв.

Електронний документообіг є особливо актуальним у контексті переміщення підприємств під час воєнних дій.

Організація електронного документообігу неможлива без застосування електронного підпису. Підприємство повинно визначити у внутрішніх нормативних актах тип електронного підпису, який використовуватиметься: удосконалений або кваліфікований (КЕП). Електронна печатка може застосовуватися як додатковий засіб ідентифікації. Документ в електронній формі набуває юридичної сили лише після накладення електронного підпису. Непідписаний електронний файл не може вважатися електронним документом, а є лише технічною копією інформації.

Після накладення електронного підпису змінювати документ неможливо без фіксації таких змін, що гарантує цілісність даних.

Законодавство вимагає застосування електронного підпису й до документів, які генеруються автоматично засобами бухгалтерських програм. До них, зокрема, належать бухгалтерські довідки, документи щодо нарахування витрат або доходів, а також інші первинні документи, створені інформаційно-комунікаційними системами. Використання таких документів у бухгалтерському обліку можливе лише за умови накладення електронного підпису або електронної печатки.

Певні категорії первинних документів, насамперед касові (касові книги, прибуткові й видаткові касові ордери), не можуть існувати виключно в електронній формі. Хоча програмне забезпечення може забезпечувати їх ведення, чинні нормативи вимагають можливості повного відтворення і друку кожної сторінки

таких документів, що зумовлює потребу у паперовому дублюванні.

Для впровадження електронного документообігу підприємство має:

- обрати відповідну електронну систему;
- визначити перелік операцій та документів, що переводяться в електронний формат;
- розробити внутрішнє положення про електронний документообіг;
- встановити правила фіксації дати відправлення електронного документа;
- передбачити порядок взаємодії з контрагентами щодо обміну електронними документами.

Взаємодія з партнерами в електронному форматі потребує відображення такої можливості у договорі, адже закон допускає використання електронного підпису або у випадках, прямо передбачених законодавством, або за письмовою домовленістю сторін.

Електронні документи повинні містити обов'язкові реквізити, передбачені для паперових аналогів, а також додаткові реквізити, що забезпечують можливість ідентифікації, відстеження змін та супровідних дій. Документи довгострокового зберігання мають дублюватися на паперових носіях, а підприємство зобов'язане на вимогу контролюючих органів або контрагентів роздруковувати електронні документи.

Чинні нормативні акти не встановлюють спеціальних вимог щодо виправлення помилок в електронних документах. Підприємство може самостійно визначити правила внесення змін. Виправлення може здійснюватися шляхом фіксації змін у документі або створенням нового документа з анулюванням попереднього. У випадку внесення змін документ потребує повторного підписання.

Таблиця 2.4

Система електронного документообігу ТОВ «Норд Трейд»

Компонент системи	Коротка характеристика	Призначення для ТОВ «Норд Трейд»	Місце в системі електронного документообігу
ІС: Бухгалтерія	Прикладне рішення для автоматизації бухгалтерського та податкового обліку, включно з підготовкою регламентованої звітності, відповідно до законодавства України.	Ведення повного циклу бухгалтерського обліку, формування первинних документів та реєстрів, на основі яких будуються звітність і дані для подальшого електронного обміну.	Внутрішнє «облікове ядро» системи, з якого інформація може передаватися до М.Е.Дос та платформи ПТАХ для подальшого електронного документообміну.
М.Е.Дос	Спеціалізована українська програма для електронної звітності та документообігу: формування, перевірка, підписання та подання звітів до ДПС, ПФУ, Держстату та інших органів, реєстрація та обмін податковими накладними.	Підготовка й подання податкової, фінансової та статистичної звітності, електронний обмін податковими накладними й іншими документами з контролюючими органами та частиною контрагентів.	Контур регламентованої звітності та офіційного електронного обміну з державними органами, а також один з каналів електронного документообігу з контрагентами.
Платформа ПТАХ	Роумінг-платформа та сервер електронного документообігу, що об'єднує користувачів різних програм і забезпечує єдиний стандарт обміну, перевірки, шифрування, захисту і транспортування документів, підписаних електронним підписом.	Обмін первинними документами (накладні, акти, рахунки тощо) з контрагентами у електронній формі без паперового дублювання, з можливістю інтеграції безпосередньо з обліковою системою.	Зовнішній контур міжфірмового електронного документообігу, через який проходить основний потік юридично значущих бізнес-документів між ТОВ «Норд Трейд» і його контрагентами.
SmartTender.biz	Електронний майданчик для публічних (Prozorro) та комерційних закупівель, акредитований у системах Prozorro та Prozorro.	Участь у державних і комерційних тендерах, подання тендерних пропозицій та пакета документів в електронній формі, обмін повідомленнями й файлами з замовниками в рамках закупівельних процедур.	Спеціалізований контур зовнішньої взаємодії в сфері закупівель, який інтегрується з загальною системою електронного документообігу за рахунок використання КЕП та даних з облікової системи.
КЕП/ключі АЦСК ПриватБанку	Кваліфікований електронний підпис, що надається акредитованим центром сертифікації ключів ПриватБанку; використовується для підписання електронних документів та автентифікації користувачів.	Підписання звітності в М.Е.Дос, первинних документів, що передаються через ПТАХ, та тендерної документації на SmartTender.	Інфраструктурна основа юридичної сили всіх електронних документів у системі: забезпечує ідентифікацію, автентичність та цілісність даних у ТОВ «Норд Трейд».

Система організації електронного документообігу на ТОВ «Норд Трейд» може бути охарактеризована як комплекс взаємопов'язаних програмних рішень, що охоплюють внутрішній бухгалтерський облік, обмін документами з контролюючими органами, електронний документообіг із контрагентами та участь у тендерних процедурах подано у таблиці 2.4. Підприємство зареєстроване як товариство з обмеженою відповідальністю, основним видом діяльності якого є виробництво м'яса, що зумовлює значний обсяг первинних документів та зовнішніх комунікацій.

Базовим елементом інформаційної системи підприємства виступає програма «1С: Бухгалтерія», яка використовується як основний інструмент для ведення бухгалтерського та податкового обліку. У цій системі формується й накопичується інформація про господарські операції: облік запасів, розрахунків з постачальниками і покупцями, розрахунок заробітної плати, податкові реєстри тощо. На основі цих даних 1С генерує первинні документи (накладні, акти виконаних робіт, рахунки, платіжні доручення), які надалі можуть бути експортовані до систем електронного документообігу та звітності.

З огляду на те, що платформа ПТАХ передбачає можливість підключення користувачів різних облікових систем, зокрема 1С, SAP, Oracle та інших, 1С: Бухгалтерія на ТОВ «Норд Трейд» фактично виконує роль «облікового ядра», з якого дані можуть передаватися до зовнішніх сервісів електронного документообміну.

Для подання регламентованої звітності підприємство використовує програмний продукт М.Е.Дос. Ця система позиціонується розробником як провідне українське рішення для електронної звітності та електронного документообігу, що забезпечує подання звітів до податкових органів, органів статистики, Пенсійного фонду, фондів соціального страхування, а також обмін податковими накладними та іншими первинними документами.

М.Е.Дос містить спеціалізовані модулі, зокрема «Звітність» та «Електронний документообіг», які дають змогу формувати, підписувати кваліфікованим електронним підписом (КЕП), надсилати й архівувати податкові декларації, фінансову та статистичну звітність, а також реєструвати податкові накладні в ЄРПН і здійснювати обмін ними з контрагентами.

Таким чином, у контурі М.Е.Дос зосереджено комунікації ТОВ «Норд Трейд» із державними органами й частина електронного обміну первинною документацією.

Для взаємодії з контрагентами підприємство використовує платформу ПТАХ. Відповідно до опису розробників, ПТАХ є уніфікованою роумінг-платформою електронного документообігу в Україні, яка об'єднує користувачів різних програм і сервісів, забезпечуючи єдиний стандарт обміну, перевірки, захисту й транспортування юридично значущих документів, підписаних електронним підписом.

Платформа функціонує як сервер електронного документообігу, через який здійснюється передавання документів безпосередньо з бухгалтерської програми підприємства (зокрема, з 1С) до облікових систем контрагентів.

Це дає змогу:

- відмовитися від паперового обміну актами, накладними та рахунками;
- забезпечити юридичну значущість документів через використання КЕП;
- прискорити погодження та закриття операцій із постачальниками й покупцями.

У такій конфігурації 1С: Бухгалтерія відповідає за формування документа, тоді як ПТАХ – за його захищену передачу та приймання, включно з фіксацією статусів доставки й підписання.

Як активний учасник тендерних закупівель, ТОВ «Норд Трейд» використовує електронний торговельний майданчик SmartTender.biz. Цей майданчик є офіційною

платформою для проведення державних тендерів у системі Prozorro та аукціонів Prozorro.Продажі, а також одним із найбільших майданчиків для комерційних закупівель в Україні.

SmartTender надає можливість:

- відслідковувати оголошені закупівлі, подавати тендерні пропозиції, завантажувати пакет тендерних документів у електронній формі;
- здійснювати електронний обмін повідомленнями з замовниками;
- підписувати документи КЕП та брати участь в електронних аукціонах.

Таким чином, SmartTender формує окремий, але пов'язаний з обліком та документообігом контур роботи підприємства – взаємодію з ринком державних і комерційних закупівель.

Ключовою інфраструктурною складовою описаної системи є використання кваліфікованих електронних підписів (КЕП), зокрема тих, що надаються акредитованим центром сертифікації ключів ПриватБанку. АЦСК АТ КБ «ПриватБанк» виступає кваліфікованим надавачем електронних довірчих послуг, який забезпечує формування та обслуговування засобів КЕП та електронних печаток.

Крім того, банк пропонує рішення SmartID – хмарний кваліфікований електронний підпис, що прирівнюється до власноручного та використовується для підписання електронних документів і аутентифікації користувача.

Для ТОВ «Норд Трейд» це означає можливість застосовувати єдиний набір сертифікатів КЕП для:

- підписання звітності та податкових накладних у М.Е.Дос;
- підписання первинних документів, що передаються через ПТАХ;
- авторизації та підписання тендерних пропозицій на SmartTender.biz;
- підтвердження повноважень посадових осіб у всіх зазначених сервісах.

Узагальнюючи, організація обліку й електронного документообігу на ТОВ «Норд Трейд» має багаторівневу структуру:

- Обліковий рівень: 1С: Бухгалтерія – формування та накопичення облікових даних, генерація первинних документів і реєстрів.

- Регламентований документообіг і звітність: М.Е.Дос – подання звітності до контролюючих органів, реєстрація податкових накладних, електронний обмін частиною первинних документів.

- Міжфірмовий електронний документообіг: ПТАХ – роумінгова платформа, що забезпечує стандартизований, захищений обмін юридично значущими документами з контрагентами незалежно від того, які системи обліку вони використовують.

- Тендерна діяльність: SmartTender.biz – електронний майданчик участі в публічних та комерційних закупівлях у системі Prozorro та поза нею.

- Інфраструктура довіри: КЕП та SmartID від ПриватБанку – технічна й юридична основа підписання документів та ідентифікації користувачів у всіх перелічених системах.

Така конфігурація забезпечує підприємству:

- безперервність інформаційних потоків від моменту відображення господарської операції в 1С до формування звітності й обміну документами з контрагентами та замовниками;

- високий рівень автоматизації та скорочення паперового документообігу;

- відповідність вимогам законодавства щодо електронних документів і використання КЕП;

- розширення ринкових можливостей за рахунок активної участі в електронних тендерах.

Система організації обліку та електронного документообігу на ТОВ «Норд Трейд», що базується на поєднанні 1С: Бухгалтерія, М.Е.Дос, платформи ПТАХ, майданчика SmartTender та КЕП/ключів ПриватБанку, загалом є функціонально повною та такою, що відповідає сучасним вимогам до електронного

документообігу. Водночас вона має як очевидні переваги, так і суттєві недоліки, зокрема в контексті використання програмного продукту країни-агресора та потреби у переході на вітчизняні рішення.

Головною перевагою є комплексність: ІС забезпечує повний цикл обліку господарських операцій, формування первинних документів і реєстрів; М.Е.Дос підтримує подання податкової, фінансової та статистичної звітності, обмін податковими накладними й іншими електронними документами з контролюючими органами; ПТАХ виступає єдиною роумінг-платформою електронного документообігу з контрагентами, уніфікуючи обмін документами незалежно від облікових систем сторін; SmartTender забезпечує участь підприємства в тендерних закупівлях у системі Prozorro та комерційних закупівлях; КЕП ПриватБанку та/або SmartID дають можливість використовувати єдиний комплект сертифікатів для підписання документів у всіх згаданих сервісах. Така поєднаність інструментів створює відносно безшовний інформаційний простір, де дані послідовно «рухаються» від облікового рівня до рівня зовнішніх комунікацій, що скорочує час обробки документів, зменшує кількість ручних операцій і підвищує прозорість процедур.

Ще однією важливою перевагою є високий ступінь формалізації та юридичної захищеності операцій. Усі ключові потоки документів (звітність, податкові накладні, первинні документи з контрагентами, тендерні пропозиції) підписуються кваліфікованими електронними підписами, що забезпечує цілісність даних і дозволяє використовувати ці документи як повноцінні докази у разі спорів.

У контексті операційної діяльності підприємства така система сприяє скороченню обсягу паперового документообігу, зниженню витрат на друк, зберігання й архівування, а також підвищенню оперативності взаємодії з контрагентами та замовниками у тендерних закупівлях. Для підприємства, що є активним учасником публічних закупівель, інтеграція SmartTender у загальну архітектуру інформаційної системи є суттєвим конкурентною перевагою.

Найбільш чутливим недоліком, особливо в умовах воєнного стану з росією, є використання 1С: Бухгалтерія як базової облікової системи. Це програмне забезпечення є продуктом російського походження, офіційна підтримка якого в Україні обмежена, а питання інформаційної безпеки та санкційних ризиків стають усе більш актуальними. Для підприємства це становить потенційну загрозу як з точки зору безперебійності роботи (оновлення, адаптація до змін законодавства), так і з точки зору репутаційних та регуляторних ризиків.

Другим проблемним аспектом є фрагментарність інтеграції між окремими компонентами системи. Хоча М.Е.Дос, ПТАХ і SmartTender дозволяють обмін документами та даними, інтеграція з 1С часто реалізується через проміжні файли (експорт/імпорт), конектори або додаткові налаштування, що потребують постійної технічної підтримки. Це створює ризики дублювання даних, помилок при перенесенні інформації та додаткових трудовитрат у разі змін у форматах документів чи оновлення програмних продуктів.

Третій блок недоліків пов'язаний із залежністю від кількох постачальників програмних рішень. Підприємство одночасно покладається на підтримку розробників 1С, М.Е.Дос, ПТАХ, SmartTender та АЦСК/КЕП ПриватБанку. У разі збоїв або змін політики будь-якого з цих учасників порушується цілісність усієї системи, що вимагає від підприємства постійного моніторингу оновлень і супроводу.

Напрями удосконалення системи, зокрема через перехід на вітчизняне облікове ПЗ. Першим і стратегічно найважливішим напрямом удосконалення є заміна 1С: Бухгалтерія на сучасний вітчизняний програмний продукт для бухгалтерського обліку. На українському ринку вже функціонує низка рішень, розроблених з урахуванням національного законодавства та інтегрованих із ключовими сервісами електронного документообігу й звітності (наприклад, «Master:Бухгалтерія», «Дебет+» та інші українські системи). Такі продукти:

- орієнтовані на українські стандарти обліку та податкового

законодавства;

- мають локальну технічну підтримку та регулярні оновлення під зміни нормативної бази;
- не несуть санкційних та політичних ризиків, пов'язаних із країною-агресором;
- часто передбачають готові модулі або конектори для інтеграції з М.Е.Дос, ПТАХ та іншими сервісами електронного документообігу.

У рамках переходу варто розробити поетапний план міграції даних: перенесення довідників контрагентів, номенклатури, залишків по рахунках, історичних даних за кілька років, а також налаштування обміну з М.Е.Дос і ПТАХ уже на базі нового облікового рішення. Доцільно передбачити перехідний період, коли старе й нове ПЗ працюють паралельно для мінімізації ризиків втрати або спотворення даних.

Другим напрямом удосконалення є поглиблення інтеграції між компонентами системи. Оптимальною є модель, за якої облікова система напряму формує документи у форматах, сумісних із М.Е.Дос і ПТАХ, без необхідності ручного експорту/імпорту. Це зменшить ризики помилок, скоротить час оброблення інформації й підвищить рівень автоматизації. Для цього доцільно:

- залучити розробників облікової програми та адміністраторів М.Е.Дос/ПТАХ для налаштування конекторів або АРІ-взаємодії;
- стандартизувати внутрішні форми первинних документів відповідно до форматів, які підтримують платформи електронного документообігу;
- переглянути структуру довідників (контрагенти, договори, об'єкти обліку) так, щоб вони коректно відображались у всіх сервісах.

Третій напрям стосується внутрішнього регламентування. Підприємству варто оновити або розробити положення про електронний документообіг, у якому:

- чітко визначити ролі та повноваження працівників щодо підписання електронних документів;

- встановити порядок використання КЕП (зокрема, ключів ПриватБанку) у різних системах;
- прописати процедури виправлення помилок в електронних документах, строки зберігання та правила резервного копіювання;
- регламентувати взаємодію з контрагентами в ПТАХ і участь у тендерах через SmartTender з точки зору документообігу.

Четвертий напрям пов'язаний із підвищенням кібербезпеки та надійності зберігання даних. Оскільки ключові процеси підприємства «винесені» в електронне середовище, доцільно організувати системну резервну копію інформаційних баз (облікова система, архіви документів М.Е.Дос, ПТАХ, тендерна документація), а також налаштувати багаторівневий захист доступу до КЕП, у тому числі з використанням хмарних рішень типу SmartID, які дозволяють зменшити ризики компрометації файлових ключів.

У підсумку така система за умови відмови від 1С та переходу на українське облікове ПЗ, поглиблення інтеграції між сервісами, формалізації внутрішніх регламентів і посилення кібербезпеки може трансформуватися з набору окремих інструментів у цілісну, стійку та суверенну інформаційну платформу обліку й електронного документообігу, яка відповідатиме як вимогам законодавства, так і сучасним викликам воєнного часу.

РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА КОНТРОЛЮ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ

3.1. Інноваційні підходи до автоматизації обліку, аналізу та контролю в цифровому середовищі

Швидкий розвиток цифрових технологій мав значний вплив на бізнес, особливо на бухгалтерську галузь. Це призвело до нових викликів для малих і середніх підприємств в Україні, пов'язаних з фінансовим управлінням, дотриманням податкового законодавства та ефективним бухгалтерським обліком. Зі зниженням ефективності традиційних методів бухгалтерського обліку існує нагальна потреба у впровадженні інноваційних рішень для автоматизації бухгалтерських процесів, тим самим підвищуючи ефективність, зменшуючи людські помилки та забезпечуючи прозорість у фінансовому управлінні. Тому цифрова трансформація бізнес-процесів суттєво змінила бухгалтерську галузь та стимулювала появу передових технологій автоматизації. Зокрема, інновації в цій галузі спрямовані на підвищення ефективності, точності та відповідності фінансового управління та зменшення залежності від ручних процесів [15, с. 197].

Отже, як малі та середні підприємства, так і великі підприємства все частіше використовують сучасні бухгалтерські рішення для оптимізації робочих процесів та забезпечення фінансової звітності в режимі реального часу (Таблиця 1).

Застосування штучного інтелекту революціонізує автоматизацію бухгалтерського обліку, забезпечуючи інтелектуальну обробку даних, виявлення шахрайства та прогнозу аналітику. Інструменти на основі штучного інтелекту можуть автоматично класифікувати транзакції, виявляти аномалії у фінансових записах та надавати інформацію для підтримки прийняття стратегічних рішень.

Таблиця 3.1

Аналіз сучасних технологій автоматизації бухгалтерського обліку

Технологія	Ключові характеристики	Переваги	Обмеження	Типові приклади
Штучний інтелект і машинне навчання (AI/ML)	Інтелектуальне введення даних, аналіз аномалій, прогнозування фінансових показників.	Зменшення помилок, підвищення точності аналізу, покращення прогнозного моделювання.	Висока вартість упровадження, потреба у спеціальній підготовці персоналу.	QuickBooks AI, Xero AI
Блокчейн	Розподілений реєстр, використання смартконтрактів, перевірка транзакцій у реальному часі.	Підвищення рівня безпеки, зниження ризиків шахрайства, повна прозорість операцій.	Інтеграційні труднощі, правові та регуляторні невизначеності.	Бухгалтерські рішення на базі Ethereum
Хмарні облікові системи	Доступ із будь-якого місця, можливість одночасної роботи користувачів, автоматичні оновлення.	Економічність, масштабованість, безпечне резервування даних.	Залежність від якості інтернет-з'єднання, загрози кібербезпеці.	QuickBooks Online, SAP Business One
Роботизована автоматизація процесів (RPA)	Автоматизація рутинних завдань: нарахування зарплати, виставлення рахунків, перенесення даних.	Зростання ефективності, зменшення ручної праці, стабільність виконання операцій.	Витрати на впровадження й налаштування, потреба в оновленні системних модулів.	UiPath, Blue Prism
Великі дані та аналітика	Глибоке фінансове моделювання, оцінка ризиків, побудова прогнозних моделей.	Підтримка управлінських рішень, оптимізація податкового планування.	Потреба у високій кваліфікації аналітиків, загрози конфіденційності даних.	Tableau, Power BI
Оптичне розпізнавання символів (OCR)	Автоматичне вилучення даних із рахунків, актів і квитанцій.	Скорочення часу на обробку документів, зниження кількості ручних помилок.	Залежність точності від якості зображень, потреба в додатковому редагуванні.	Abbyy, Rossum OCR
Інтернет речей (IoT)	Моніторинг фінансових показників у реальному часі, відстеження активів.	Своєчасність даних, підвищення контролю за процесами.	Великі інвестиції в інфраструктуру, кіберризиками.	SAP IoT, IBM Watson IoT

Алгоритми штучного інтелекту значно покращують точність фінансових прогнозів, аналізуючи історичні тенденції даних, тим самим підвищуючи точність прогнозування, зменшуючи людські помилки та вдосконалюючи механізми боротьби з шахрайством. Однак впровадження бухгалтерських рішень на основі штучного інтелекту вимагає значних інвестицій, професійної експертизи та постійних оновлень системи [16, с. 164].

Системи QuickBooks AI та Xero AI є прикладами застосування штучного інтелекту в бухгалтерському обліку, що використовують машинне навчання для автоматизації бухгалтерських процесів. Крім того, технологія блокчейн значно підвищує прозорість та безпеку бухгалтерського обліку, забезпечуючи децентралізовану та захищену від несанкціонованого доступу систему обліку. Розумні контракти можуть автоматизувати транзакції та забезпечувати дотримання відповідних стандартів, тим самим зменшуючи ризик шахрайства та помилок. Бухгалтерські системи на основі блокчейну підтримують аудит у режимі реального часу, мінімізуючи розбіжності між записами. Однак впровадження цієї технології також стикається з такими проблемами, як регуляторна невизначеність, складність інтеграції та потреба в спеціалізованих знаннях [17, с. 31].

Бухгалтерські інструменти на основі Ethereum демонструють потенціал технології блокчейн у фінансових транзакціях. Одночасно автоматизація бухгалтерських процесів за допомогою RPA (роботизованої автоматизації процесів) також може підвищити ефективність. Автоматизація повторюваних завдань, таких як обробка рахунків-фактур, управління заробітною платою та узгодження, може зменшити втручання людини, тим самим мінімізуючи помилки та значно пришвидшуючи робочі процеси. Однак під час впровадження таких рішень підприємства можуть зіткнутися з такими проблемами, як високі початкові витрати та проблеми сумісності програмного забезпечення. Популярні рішення RPA, включаючи UiPath та Blue Prism, можуть допомогти оптимізувати фінансові процеси та підвищити продуктивність бізнесу.

Технологія OCR може автоматично витягувати дані з рахунків-фактур, квитанцій та фінансових документів, зменшуючи потребу в ручному введенні даних. Завдяки покращенню швидкості та точності обробки, OCR може підвищити ефективність бухгалтерського обліку. Однак ефективність оптичного розпізнавання символів залежить від якості документа, тому для досягнення оптимальної продуктивності може знадобитися коригування. Abbyy та Rossum OCR – це широко використовувані рішення, що підтримують автоматизовану обробку документів у сфері бухгалтерського обліку.

Інтернет речей (IoT) приніс нові можливості в сферу бухгалтерського обліку, дозволяючи інтелектуальне фінансове відстеження через підключені пристрої. Рішення IoT сприяють моніторингу транзакцій у режимі реального часу, відстеженню активів та автоматизованому управлінню витратами. Однак, незважаючи на численні переваги IoT, впровадження IoT у сфері бухгалтерського обліку все ще пов'язане з високими витратами на інфраструктуру та ризиками безпеки [18, с. 80]. Прикладами платформ, що інтегрують Інтернет речей у фінансові операції, є SAP IoT та IBM Watson IoT.

Аналіз сучасних технологій автоматизації бухгалтерського обліку, поданий у таблиці та розширений у текстовому описі, свідчить про багатовекторність цифрової трансформації облікових процесів. Представлені інструменти, від штучного інтелекту до інтернету речей, формують нову архітектуру бухгалтерської діяльності, де ключовим стає не лише опрацювання фінансових даних, а й забезпечення оперативності, точності, прозорості та безпеки.

Усі технології, що розглядаються, мають спільну мету, скорочення ручної праці, мінімізацію помилок і підвищення аналітичної цінності інформації. Штучний інтелект і машинне навчання забезпечують інтелектуальну автоматизацію, блокчейн підсилює захист і достовірність даних, хмарні сервіси – мобільність та економічність, а RPA – ефективне виконання рутинних операцій. Використання аналітики великих даних відкриває можливості для глибшого розуміння

фінансових тенденцій, тоді як OCR та IoT сприяють цифровізації документів і моніторингу активів у режимі реального часу.

Водночас технології супроводжуються низкою викликів, серед яких: необхідність значних інвестицій, підвищені вимоги до кіберзахисту, потреба в підготовці кваліфікованих кадрів, складність інтеграції новітніх рішень у традиційне програмне забезпечення та питання конфіденційності даних.

Отже, узагальнюючи інформацію, можна стверджувати, що впровадження сучасних цифрових технологій у бухгалтерський облік є стратегічною необхідністю для підприємств, які прагнуть підвищити конкурентоспроможність, забезпечити безперервність бізнес-процесів і підготуватися до викликів майбутнього. Разом із тим, успішна реалізація таких технологій потребує виваженого підходу, комплексного планування та постійного оновлення професійних компетентностей фахівців у сфері обліку та фінансів.

З урахуванням особливостей діяльності ТОВ «Норд Трейд» доцільно зосередити увагу на кількох напрямках удосконалення системи електронного документообігу та автоматизації обліку. Насамперед варто розглянути можливість поступового переходу від 1С до сучасного вітчизняного облікового програмного забезпечення, такого як «Master:Бухгалтерія» чи «Дебет+». Це дозволить мінімізувати ризики, пов'язані з використанням програмного продукту країни-агресора, та забезпечить стабільне оновлення відповідно до українського законодавства. Перехід доцільно здійснювати поетапно, забезпечуючи паралельну роботу систем, щоб уникнути спотворення або втрати даних.

Не менш важливо забезпечити ефективну інтеграцію облікового програмного забезпечення з М.Е.Дос та платформою ПТАХ. Це оптимізує роботу бухгалтерії за рахунок усунення дублювання введення даних і зменшить кількість технічних помилок під час формування та передавання документів. Автоматизоване перенесення інформації між системами покращить швидкість обробки документів і підвищить загальну продуктивність облікового процесу.

З огляду на активну участь підприємства у тендерних закупівлях, значну роль відіграє оптимізація роботи зі SmartTender. Підприємству може бути корисним створення централізованого електронного архіву тендерної документації, що забезпечить швидкий доступ до потрібних файлів та підвищить оперативність підготовки тендерних пропозицій. Використання хмарних підписів, таких як SmartID від ПриватБанку, дозволить підписувати документацію швидко і незалежно від місця перебування відповідальних осіб, що особливо важливо під час активної участі у багатьох закупівлях.

Подальше удосконалення системи можливе шляхом використання роботизованої автоматизації процесів для виконання рутинних операцій, таких як введення даних, формування зарплатних документів чи створення внутрішніх реєстрів. Це зменшить навантаження на працівників бухгалтерії та дозволить зосередитися на аналітичних завданнях. Також корисним може бути застосування технологій оптичного розпізнавання символів для оцифрування паперових документів, що прискорить формування електронних накладних і зменшить кількість помилок при введенні інформації.

Враховуючи зростаючий обсяг електронних операцій, підприємству доцільно посилити систему кібербезпеки, забезпечивши надійний захист доступу до баз даних, регулярне резервне копіювання та підвищення обізнаності працівників у сфері інформаційної безпеки. Також корисно оновити внутрішні регламенти електронного документообігу, чітко визначивши процедури підписання, обробки, зберігання та коригування документів, що забезпечить більшу прозорість і контрольованість усіх етапів документообігу.

У комплексі ці заходи дозволять створити більш ефективну, безпечну та сучасну систему обліку й електронного документообігу, що відповідатиме потребам ТОВ «Норд Трейд» та сприятиме підвищенню конкурентоспроможності підприємства.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило встановити, що організація обліку, аналізу та контролю в умовах електронного документообігу формує нову модель управління інформаційними потоками на підприємстві, де провідну роль відіграють цифрові технології, автоматизація процедур та інтеграція різних інформаційних систем. Електронний документообіг став ключовим елементом підвищення ефективності діяльності сучасних підприємств, забезпечуючи швидкість, точність, юридичну захищеність та безперервність облікового циклу.

Дослідження діяльності ТОВ «Норд Трейд» засвідчило, що підприємство перебуває на стадії активної цифровізації основних бізнес-процесів і використовує широкий спектр програмних продуктів: 1С: Бухгалтерія як основну платформу для ведення обліку, М.Е.Дос для подання електронної звітності та обміну документами з контролюючими органами, ПТАХ як сервіс міжфірмового електронного документообігу з контрагентами, SmartTender для участі у тендерних процедурах і КЕП ПриватБанку як інструмент ідентифікації та підтвердження юридичної сили всіх електронних документів.

Аналіз цієї інформаційної системи дав змогу сформулювати уявлення про її комплексність та взаємопов'язаність. Усі компоненти системи виконують взаємодоповнювальні функції: 1С генерує первинні документи, М.Е.Дос забезпечує їх юридичну взаємодію з державними органами, ПТАХ — з контрагентами, а SmartTender формує окремий цифровий контур діяльності, пов'язаний із зовнішніми закупівлями. Такий підхід дозволяє підприємству мінімізувати паперовий документообіг, скоротити час обробки інформації, знизити ймовірність помилок та підвищити загальну якість управлінських рішень.

Разом з тим виявлено низку проблемних аспектів організації електронного документообігу на ТОВ «Норд Трейд». Ключовим серед них є використання програмного забезпечення 1С російського походження, що створює ризики для

інформаційної безпеки, ускладнює отримання підтримки та не відповідає сучасним вимогам державної політики цифрової незалежності. Крім того, між окремими компонентами системи існує недостатній рівень інтеграції, що змушує працівників виконувати окремі операції вручну (зокрема, експорт даних із 1С у М.Е.Дос або ПТАХ), що підвищує ризик дублювання, неузгодженості даних і людських помилок. Визначено також ризики, пов'язані із захистом інформації, зберіганням електронних документів, резервуванням даних та кібербезпекою.

Розглянуті сучасні технології автоматизації бухгалтерського обліку — штучний інтелект, машинне навчання, блокчейн, хмарні сервіси, RPA, великі дані, OCR та IoT — засвідчують, що глобальні тенденції цифровізації мають значний потенціал для подальшого удосконалення обліково-аналітичної системи ТОВ «Норд Трейд». Ці технології здатні впливати на підвищення точності та швидкості облікових операцій, поглиблювати аналітику, забезпечувати прозорість процесів і мінімізувати ручну працю. Проте їх впровадження потребує значних інвестицій, підготовки персоналу та належної IT-інфраструктури.

У контексті системного удосконалення підприємству доцільно розпочати поетапну модернізацію інформаційного середовища, зокрема заміну 1С на українські облікові системи, які повністю відповідають вимогам законодавства та мають стабільну технічну підтримку. Паралельно важливо забезпечити інтеграцію вибраного ПЗ з М.Е.Дос, ПТАХ і SmartTender для усунення дублювання інформації. Використання OCR-технологій для оцифрування паперових документів, RPA для автоматизації рутинних операцій і хмарних КЕП-рішень для дистанційної роботи підвищить мобільність та ефективність бізнес-процесів. Створення внутрішнього положення про електронний документообіг дасть змогу стандартизувати порядок обробки електронних документів і підвищити контроль над їх рухом.

Отже, результати дослідження свідчать про те, що впровадження електронного документообігу на ТОВ «Норд Трейд» стало стратегічним напрямом розвитку підприємства, який сприяє оптимізації обліку, підвищенню якості

управління, прозорості взаємодії з контрагентами й державними органами. Подальша цифровізація облікової системи та впровадження сучасних технологій автоматизації дадуть змогу підприємству досягти вищого рівня операційної ефективності, конкурентоспроможності та інформаційної безпеки, що є особливо важливим у сучасних економічних та воєнних умовах.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Мацьків Г., Смірнова І., Малікова А., Пугаченко О., Дубініна М. Застосування технології блокчейн у бухгалтерському обліку та аудиті: досвід України та Казахстану. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. 2023. № 1(48). С. 180–192. URL: <https://fkd.net.ua/index.php/fkd/article/view/3955> (дата звернення: 08.01.2025).
2. Яковенко А. О., Гнатська Т. М., Мельничук В. М. Світові тенденції штучного інтелекту в бухгалтерському обліку. *Аграрні інновації*. 2024. № 23. С. 221–227. URL: <http://agrarian-innovations.izpr.ks.ua/index.php/agrarian/article/view/577> (дата звернення: 08.01.2025).
3. Манухіна М. Ю., Тацій І. В., Серікова О. М. Розробка інноваційних інструментів для бухгалтерського обліку в малому та середньому бізнесі України. *Актуальні питання економічних наук*. 2024. № 3–4. С. 49–54. URL: <https://a-economics.com.ua/index.php/home/article/view/29> (дата звернення: 08.01.2025).
4. Пилипенко Л., Тивончук О. Розвиток методики формування управлінської бухгалтерської звітності в системі корпоративного управління. *Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації*. 2020. № 2. С. 61–70. URL: <http://ibo.wunu.edu.ua/index.php/ibo/article/view/479> (дата звернення: 08.01.2025).
5. Маренич Т. Г., Зайцев Ю. О. Загальні положення облікової політики щодо фінансової звітності підприємств. *Перспективи розвитку обліку, контролю та фінансів в умовах інтеграційних і глобалізаційних процесів*: матеріали II Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (Харків, 30 жовтня 2020 р.). Харків, 2020. С. 76–82. URL: <https://repo.btu.kharkov.ua/handle/123456789/9182> (дата звернення: 08.01.2025).
6. Гевлич Л. Л., Гевлич І. Г. Фінансова та управлінська звітність

вітчизняних підприємств. *Економіка і організація управління*. 2020. № 1(37). С. 49–59. URL: <https://r.donnu.edu.ua/handle/123456789/417> (дата звернення: 08.01.2025).

7. Бруханський Р., Спільник І. Цифровий облік: поняття, витоки та актуальний дискурс. *Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації*. 2020. Вип. 3–4. С. 7–20. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/43150> (дата звернення: 08.01.2025).

8. Манчур І. Рівень використання блокчейн-технології підприємствами України у сфері бухгалтерського обліку та аудиту. *Економічний аналіз*. 2021. Т. 31, № 3. С. 183–189. URL: <https://www.econa.org.ua/index.php/econa/article/view/1957/6565657031> (дата звернення: 08.01.2025).

9. Орлов І. Організація бухгалтерського обліку в умовах цифровізації економіки. *Acta Academiae Beregsasiensis. Economics*. 2022. Вип. 1. С. 265–274. URL: <https://aab-economics.kmf.uz.ua/aabe/article/view/25> (дата звернення: 08.01.2025).

10. Баланюк І. Ф., Іванюк Т. Л. Застосування цифрових технологій у консалтингу з обліку і оподаткування. *Актуальні проблеми розвитку регіональної економіки. Секція «Проблеми обліку і аудиту»*. 2022. № 2(18). С. 8–15. URL: <http://lib.pnu.edu.ua:8080/handle/123456789/12624?mode=simple> (дата звернення: 08.01.2025).

11. Шиш А. М. Хмарні технології у бухгалтерському обліку та фінансовому аналізі в Україні: аналіз відмінностей та стратегії адаптації. *Здобутки економіки: перспективи та інновації*. 2024. № 2. URL: <https://econp.com.ua/index.php/journal/article/view/13> (дата звернення: 08.01.2025).

12. Рогова Н. В. Трансформація політики, інструментів і технологій обліку та оподаткування в умовах цифрової економіки. *Фінансовий простір*. 2020. № 2(38). С. 103–116. URL: <http://fp.lnu.edu.ua/index.php/fp/article/view/768> (дата звернення: 08.01.2025).

13. Бурдяк М. І., Томашук І. В. Концептуальні засади формування стратегічних напрямків розвитку аграрних підприємств в умовах цифровізації економіки. *Бізнес-навігатор*. 2024. Вип. 1(74). С. 3–16. URL: http://business-navigator.ks.ua/journals/2024/74_2024/3.pdf (дата звернення: 08.01.2025).
14. Король С. Я., Клочко А. О. Цифрові технології в обліку й аудиті. *Держава та регіони. Серія: економіка та підприємництво*. 2020. № 1. С. 170–176. URL: <https://doi.org/10.32840/1814-1161/2020-1-29> (дата звернення: 08.01.2025).
15. Кузь В. І. Розвиток бухгалтерського обліку в умовах цифровізації господарських та управлінських процесів. *Бізнесінформ*. 2021. № 6. С. 197–204. URL: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2021-6-197-204> (дата звернення: 08.01.2025).
16. Осадча О. О., Павелко О. В. Розвиток обліково-аналітичної системи в умовах цифровізації економіки України. *Вісник НУБГП. Серія «Економічні науки»*. 2021. Вип. 2(94). С. 162–174. URL: <https://doi.org/10.31713/ve2202115> (дата звернення: 08.01.2025).
17. Петченко, М., Фоміна, Т., Балазюк, О., Смірнова, Н., & Лугова, О. (2023). Аналіз тенденцій упровадження цифровізації та диджиталізації в бухгалтерський облік (український кейс). *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*, 1(48), 105–113. <https://doi.org/10.55643/fcaptr.1.48.2023.3951>
18. Пуцентело П., Довбуш А., Бінчаровська Т., Гомотюк В. Сучасні технології бізнес-аналітики як інструмент для підвищення бізнес-комунікацій компанії. *Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації*. 2022. Вип. 1–2. С. 29–40. URL: <http://ibo.wunu.edu.ua/index.php/ibo/article/view/543> (дата звернення: 08.01.2025).
19. Руденко М. В. Проблеми та перспективи використання Інтернет-технологій у сільськогосподарських підприємствах. *Економіка АПК*. 2019. № 10. С. 79–87. URL: https://eapk.com.ua/web/uploads/pdf/eapk_2019_10_p_79_87.pdf (дата звернення: 08.01.2025).

20. Томашук І. В., Сусіденко Ю. В., Бурдяк М. І. Глобальні тенденції розвитку світової економіки в умовах цифровізації: екологічний аспект. *Бізнес-навігатор*. 2024. Вип. 2(75). С. 15–28. URL: http://www.business-navigator.ks.ua/journals/2024/75_2024/5.pdf (дата звернення: 08.01.2025).
21. Домбровська Н. Цифрова трансформація бухгалтерського обліку: вплив технологій на ефективність та якість фінансової звітності. *Економічний аналіз*. 2023. Т. 33, № 2. С. 239–246. URL: <https://biotechuniv.edu.ua/wp-content/uploads/2023/12/materialy-conf-10-11-23.pdf> (дата звернення: 08.01.2025).
22. Кобець Д. Л. Діджиталізація бухгалтерського обліку в контексті забезпечення конкурентоспроможності бізнесу. *Галицький економічний вісник*. 2023. Т. 83, № 4. С. 38–47. URL: <https://galicianvisnyk.tntu.edu.ua/pdf/83/1187.pdf> (дата звернення: 08.01.2025).
23. Нестеренко І. В., Чміль Є. Л. Моделювання облікової політики в контексті забезпечення інноваційного розвитку підприємства. *Цифрова економіка та економічна безпека*. 2022. Вип. 1(01). С. 93–99. URL: <http://dees.iei.od.ua/index.php/journal/article/view/47> (дата звернення: 08.01.2025).
24. Онешко С., Хомяк Н., Томілова-Яремчук Н., Кобець Д. Розвиток цифрових інструментів бухгалтерської (фінансової) звітності та їх роль у забезпеченні фінансової безпеки економічного суб'єкта. *Академічні візії*. 2022. Вип. 10–11. С. 29–37. URL: <https://www.academy-vision.org/index.php/av/article/view/66> (дата звернення: 08.01.2025).
25. Максимчук І. А., Уманець Т. М. Організація внутрішнього аудиту на підприємствах: ризик-орієнтований підхід. *Економіка. Фінанси. Право*. 2021. № 8. С. 15–18. URL: <http://efp.in.ua/uk/journal-article/717> (дата звернення: 08.01.2025).
26. Шматковська Т., Дзямулич М. Стратегічний управлінський облік в умовах цифрової економіки. *Галицький економічний вісник*. 2022. Т. 74, № 1. С. 61–67. URL: <https://galicianvisnyk.tntu.edu.ua/pdf/74/1043.pdf> (дата звернення: 08.01.2025).

ДОДАТКИ